

Oslo kommune
Kommunerevisjonen

Kontrollutvalget

Dato: 18.01.2013

Deres ref:

Vår ref (saksnr.):
201300025-1
Revisjonsref:

Saksbeh:
Ingunn Mansås Kjørstad
Tlf.:

Arkivkode

ÅRSOVERSIKT OVER ØKONOMISKE UREGELMESSIGHETER OG MISLIGHETER SOM ER ENDELIG INNBERETTET TIL KONTROLLUTVALGET I 2012

Saken gjelder:

I denne saken gir Kommunerevisjonen oversikt over endelige innberetninger om økonomiske uregelmessigheter og misligheter rapportert til kontrollutvalget i 2012 samt en oversikt over de endelige innberettede uregelmessigheter og misligheter i 2009, 2010 og 2011.

I henhold til rundskriv 28/2010 *Instruks for saksbehandling i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Oslo kommune* har kommunens virksomheter plikt til å rapportere slike saker til Kommunerevisjonen.

Ifølge revisjonsforskriften § 3 skal revisor gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Kommunerevisjonen skal i henhold til forskriften sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget når det konstateres misligheter, og når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget.

Endelige innberetninger omhandler misligheter mot kommunen eller personer under kommunens omsorg begått av kommunalt ansatte eller andre.

Det ble endelig innberettet 8 saker til kontrollutvalget i 2006, 14 saker i 2007, 8 saker i 2008, 6 saker i 2009 og 2010 og 8 saker i 2011. I 2012 er det endelig innberettet 10 saker.

Enkeltsakene

Nedenstående tabell gir en oversikt over hvilke virksomheter som har vært omhandlet i de endelige innberetningene i 2012:

Punkt	KU-sak	Sted
1	13/12	Foreldrerådets arbeidsutvalg ved en skole
2	14/12	Bydel Gamle Oslo
3	15/12	En av Sykehjemsetatens institusjoner
4	83/12	Bydel Gamle Oslo
5	84/12	Bymiljøetaten
6	85/12	Bydel Nordstrand
7	114/12	Bydel Alna
8	115/12	Bydel Sagene
9	116/12	En av Sykehjemsetatens sykehjem
10	117/12	Bydel Nordstrand

Nedenfor følger et kort resymé av de endelige innberetningene.

1 Et foreldreråds arbeidsutvalg, underslag av FAUs midler

Utdanningsetaten meldte til Kommunerevisjonen 18.04.2011 at leder av Foreldrenes arbeidsutvalg (heretter kalt FAU) ved en skole var mistenkt for underslag av ca. kr 118 000 av FAUs midler.

De øvrige medlemmene av FAU igangsatte en undersøkelse hvor det fremkom en rekke uoppgjorte økonomiske forhold mellom FAUs leder og FAU, herunder manglende overskudd av 3 års 17. mai-feiringer samt penger som skulle ha vært støtte til bokkjøp.

FAU valgte ny leder 28.04.2011 og anmeldte saken til politiet 09.05.2011.

Etter at forholdene ble oppdaget har FAU utarbeidet et notat om økonomistyring hvor det gjøres rede for manglende rutiner og oppfølging. Notatet beskriver nye rutiner og arbeidsdeling som skal sikre styring og kontroll. Notatet ble undertegnet av den nye FAU-lederen og økonomiansvarlig i FAU 20.12.2011.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 28.02.2012, sak 13:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av mislighetssak i foreldrerådets arbeidsutvalg ved en skole til orientering.

Kontrollutvalget ber byråden for kunnskap og utdanning om en vurdering av behovet for bedre veiledning eller retningslinjer for intern kontroll og regnskapsføring med økonomien i det enkelte FAU.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert om utfallet av en eventuell straffesak.

2 Bydel Gamle Oslo – tyveri og misbruk av brukers bankkort

En hjelpepleier i hjemmetjenesten skal ha stjålet en brukers bankkort og tappet kontoen for til sammen kr 43 500,- fordelt på seks uttak i perioden 04.05.2011– 08.10.2011. Det foreligger bilder fra overvåkningskamera som viser hjelpepleieren ved minibanken da penger fra brukers konto ble tatt ut. Bydelen opplyser at det urettmessige uttaket kunne gjennomføres fordi brukeren oppbevarte kortet og koden sammen.

Den ansatte ble pågrepet av politiet onsdag kveld 23.11.2011 for avhør. Vedkommende har opplyst at politiet hadde mistanke om tyveri av bankkort fra en bruker og smykker fra en

annen, og at vedkommende nektet for å ha begått begge forholdene. Hjelpepleieren er avskjediget.

Ingen rutiner eller interne regler ble overtrådt i saken. Det er en selvfølge at en ansatt ikke skal svindle til seg penger fra en brukers konto selv om kort og kode blir oppbevart sammen. Det er ikke igangsatt tiltak for å hindre lignende tilfeller i fremtiden utover at brukerne oppfordres til å oppbevare kort og kode separat.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 28.02.2012, sak 14:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av mislighets sak i hjemmetjenesten i Bydel Gamle Oslo til orientering.

Kontrollutvalget ber om å bli orientert om utfallet av straffesaken.

3 Sykehjemsetaten – tyveri og misbruk av brukers bankkort

Pårørende til en beboer på et sykehjem hadde politianmeldt tyveri av beboerens bankkort. Beboeren skal ved flere anledninger ha lånt ut bankkortet og kode til ansatte som har handlet for henne. Sykehjemsetaten antar at mistenkte tok kortet da beboeren ikke så det og husket koden fra tidligere anledninger. Etaten har opplyst at den mistenkte skal ha tatt ut kr 10 000,- fra beboerens bankkonto. Forholdet skal være erkjent i politiavhør, og pengene skal være betalt tilbake. Politiet har opplyst til Kommunerevisjonen at pleieassistenten fikk påtaleunntatelse med prøvetid.

Sykehjemsetaten tok pleieassistenten ut av tjeneste umiddelbart, og har senere sendt brev til den ansatte med beskjed om oppsigelse av vikariatet med umiddelbar virkning.

Ifølge Sykehjemsetaten har sykehjemmet opplyst at de følger Instruks for *Disponering av økonomiske midler tilhørende tjenestemottaker i institusjon*; Instruks fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester av 18.08.2010, Byrådssak 12/2010. De har derimot ikke hatt rutiner for beboere som ønsker å ha penger og bankkort på eget rom. Sykehjemmet har innskjerpet rutinene overfor de ansatte ved å informere om at de ikke har anledning til å handle med beboernes kort. Det å ta ut penger fra beboers bankkort skal kun beboeren eller dennes pårørende gjøre. I følge Sykehjemsetaten er det nedsatt en arbeidsgruppe som jobber for å utarbeide felles rutiner på dette området.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 28.02.2012, sak 14:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av sak om misbruk av en beboers bankkort i en institusjon tilknyttet Sykehjemsetaten til orientering.

4 Bydel Gamle Oslo – misbruk av tjenestetelefon

En ansatt i Bydel Gamle Oslo hadde misbrukt sin tjenestetelefon, noe som førte til at bydelen fikk en telefonregning på kroner 59 483 for et kvartal. Den ansatte tok ansvaret for regningen og erkjente å ha benyttet telefonen til samtaler som ikke var jobberelaterte.

Etter møtet har den ansatte delvis vært sykemeldt og delvis hatt ulegitimert fravær, og har ikke vist noen vilje til å følge opp noen avtale om betaling av telefonregningen. Bydelen har derfor avskjediget vedkommende og politianmeldt saken.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 28.08.2012, sak 83:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 14.08.2012 om mislighetssak i Bydel Gamle Oslo til orientering.

5 Bymiljøetaten – misligheter av et kontraherende selskap

Ansatte hos en av Bymiljøetatens kontrahenter benyttet urettmessig kommunens parkeringsplasser uten å betale vederlag samt at de manipulerte informasjon til Bymiljøetaten i forbindelse med klagebehandling. Dette medførte feil vedtak i kommunen og dermed manglende inntekter. Saken ble oppdaget ved at en tidligere ansatt gikk ut i pressen og fortalte om selskapets praksis.

Kontraktsparten erkjente mislighetene og har betalt kommunens krav på erstatning.

Kontraktsparten har informert Bymiljøetaten om organisasjonsendringene de har gjennomført for å hindre gjentakelse av ovennevnte forhold, herunder at de ansatte som var ansvarlige for den urettmessige praksisen ikke lenger er ansatt i selskapet. De har også opplyst at ansatte som benyttet kommunens parkeringsplasser urettmessig, ble politianmeldt, men sakene ble henlagt idet politiet ikke hadde kapasitet til å etterforske disse. Bymiljøetaten har i tillegg fått tilgang til selskapets registre knyttet til avtalen med kommunen. Dette hindrer muligheten for å manipulere informasjon.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 25.09.2012, sak 84:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 15.08.2012 om mislighetssak i Bymiljøetaten til orientering.

6 Bydel Nordstrand – bruk av privat bonuskort til fordel for bofellesskapets

En miljøarbeider i bydelen benyttet sitt private bonuskort istedenfor bofellesskapets ved innkjøp av mat, og hadde i perioden januar 2010-juni 2012 opparbeidet en urettmessig bonus som skulle ha gått til bofellesskapets felleskasse på opp til kr. 1.200,-. Forholdet ble oppdaget idet den lokale matbutikken orienterte ansatte i bofellesskapet at de mistenkte miljøarbeideren for å benytte sitt private bonuskort fremfor bofellesskapets.

Miljøarbeideren er konfrontert med påstandene og har innrømmet forholdet. Vedkommende fikk levere oppsigelse og sluttet på dagen.

For at lignende tilfeller skal unngås/oppdages vil det i følge personalsjefen i Bydel Nordstrand bli utarbeidet nye prosedyrer.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 28.08.2012, sak 85:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 17.08.2012 om mislighetssak i Bydel Nordstrand

7 Bydel Alna – lønn for to stillinger samtidig

En ansatt i Bydel Alna innrømmet å ha hatt stilling i et busselskap i tillegg til sin stilling i bydelen. Han erkjente å ha gått fra arbeidet før arbeidstidens slutt i bydelen og meldt seg syk på den ene arbeidsplassen for å kunne oppfylle sine forpliktelser på den andre.

Bydelen fant ti dager hvor han hadde vært sykemeldt i bydelen for å kjøre for busselskapet i løpet av 2010, 2011 og 2012. Omfanget av feilaktige sykemeldinger og ureglementert avkortning av arbeidsdagene ble kartlagt, og bydelen har etter avtale med vedkommende trukket kroner 27 200 i utestående lønn og feriepenger for det ulegitimerte fraværet.

Vedkommende ble avskjediget 15.10.2012 og bydelen politianmeldte saken 30.10.2012.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 20.11.2012, sak 114:

Kontrollutvalget tar den endelige innberetningen av 05.11.2012 av mislighetssak i Bydel Alna til orientering.

8 Bydel Sagene – underslag av klientmidler

I 2010 avdekket sosialsenteret i Bydel Sagene at en forvalter av klientmidler hadde foretatt utbetalinger fra klientkonti til en konto tilhørende et selskap eid av vedkommende forvalters samboer. Forholdene ble oppdaget da forvalteren hadde sluttet og en ny overtok vedkommendes klientportefølje. Totalt underslått beløp ble fastslått til kr 199 550.

Flere av utbetalingene fremsto som om de gjaldt betaling av husleie til Boligbygg Oslo KF. Andre utbetalinger fremsto som ekstrautbetalinger til klientene.

Straffesaken kom opp i Oslo Tingrett 06.09.2012. Både tidligere ansatt i Oslo kommune og hennes tidligere samboer erkjente seg straffskyldig. Underslagsbeløpet ble fastsatt til kroner 199 550.

Den kvinnelige tidligere ansatte i Oslo kommune ble dømt til samfunnsstraff i 120 dager. I straffeutmålingen ble det lagt vekt på at hun hadde vært under press, trusler og vold fra den medskyldige. Hun og samboeren er in solidum dømt til å betale kroner 204 613 (underslagsbeløpet pluss rente) til Oslo kommune, Bydel Sagene.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 20.11.2012, sak 115:

Kontrollutvalget tar den endelige innberetningen av 07.11.2012 om mislighet ved forvaltning av klientmidler i Bydel Sagene til orientering.

9 Sykehjemsetaten – påstand om manglende tilbakebetaling av lån fra en dagsenterbruker

En ansatt ved et sykehjem er mistenkt for å ha lånt og ikke betalt tilbake 5000 kroner fra en dagsenterbruker. Mistanken kom fram etter dagsenterbrukerens død i juni 2012. Den ansatte tilbakeviste forholdet da vedkommende ble konfrontert med det, og Sykehjemsetaten har ikke funnet bevis som belyste saken ytterligere. Sykehjemsetaten har dermed ikke funnet grunnlag for å avslutte arbeidsforholdet, men har gitt arbeidstakeren en tjenstlig tilrettevisning i tilknytning til kritikkverdige forhold i tjenesten i august 2012 pga sammenblanding av den ansattes og brukernes private interesser.

Saken ble politianmeldt, men er i følge Sykehjemsetaten henlagt.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 20.11.2012, sak 116:

Kontrollutvalget tar den endelige innberetningen av 05.11.2012 om mistanke om mislighet på et sykehjem til orientering.

10 Bydel Nordstrand – misbruk av etatens kredittkort

En ansatt i Velferdsetaten brukte i perioden mars – april 2012 kredittkort som bare skulle brukes i tjeneste til private utgifter for til sammen ca. 5000 kroner. Beløpet ble oppgjort, vedkommende sa opp sin stilling og sluttet. Saken ble politianmeldt 01.10.2012, og henlagt 22.10.2012.

I og med at vedkommende har sagt opp og sluttet i sin stilling, har ikke etaten funnet det hensiktsmessig å forfølge personalsaken videre.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 20.11.2012, sak 117:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens endelige innberetning av 07.11.2012 om misbruk av kredittkort i Velferdsetaten til orientering.

Gjennomgang av de endelige innberettede uregelmessigheter og misligheter i 2009, 2010 og 2011.

Kommunerevisjonen har gått gjennom samleoversiktene for 2009, 2010 og 2011 for å se hvilke type saker som endelig innberettes, hvor store verdier sakene har omhandlet, om disse har blitt anmeldt og eventuelle personalmessige følger sakene har fått.

Oversikten omfatter 20 saker og innbefatter 29 personer (en sak med to personer og en sak med åtte personer):

Type forhold	Beløp, kroner	Tjenstlig konsekvens	Kommentar
Fem underslag	1 455 - 1 470 000	Avskjediget	Fire anmeldt, underslag av 1 455 medførte ikke anmeldelse
Tre tyveri fra brukere	2 000 - 38 376	Avskjediget	Anmeldt
Tyveri fra bruker	50 000	Fikk si opp	Anmeldt, lyktes ikke å etablere faktum
Tyveri fra bruker	12 043	Var ikke fast ansatt	Anmeldt
Tyveri fra bruker	1 800	Avskjediget	Ikke anmeldt
Sammenblanding av private og kommunale øko. interesser	Ikke oppgitt	Ikke opplyst	Ikke anmeldt, hemmelig forlik, men fikk ikke jobben tilbake
Sammenblanding av private og kommunale øko. interesser	Ikke oppgitt	Avskjediget	Anmeldt, avskjed trukket, fikk ikke jobben tilbake etter henleggelse
Sammenblanding av private og kommunale øko. interesser	Ikke oppgitt	Avskjediget	Ikke anmeldt, avskjed trukket, fikk ikke jobben tilbake
Sammenblanding av private og kommunale øko. interesser (leder i saken over)	Ikke oppgitt	Tjenstepåtale	Ikke anmeldt
Tre tilfeller av misbruk av kommunale midler	59 188 - 118 997	Tre Avskjediget	Tre anmeldt
Misbruk av brukes blåresept	1 670	Avskjediget	Anmeldt
Taxikjøring i sykemeldingsperiode i Oslo kommune (åtte personer)	Ikke oppgitt	To oppsagt, tre fikk tjenstepåtale en sa opp selv, og to «etaten fant ikke grunnlag for tjenstlig reaksjon»	Saken var resultat av en undersøkelse Kommunerevisjonen hadde gjort, og oversendte resultatene til etater og bydeler der personene hadde sitt ansettelsesforhold.
Konkurrerende virksomhet i arbeidstiden	Irrelevant	Avskjediget	Anmeldt, avskjed trukket, fikk ikke jobben tilbake men erstatning etter frifinnelse

Kilde: Sammenstilling av de endelige innberetningene til KU i 2009 – 2011

Tabellen over viser at tre typer saker til sammen utgjør 14 av 20 saker; fem underslag mot Oslo kommune, seks tyveri fra brukere av Oslo kommunes tjenester og tre saker med sammenblanding av private og kommunale økonomiske interesser.

Den økonomiske verdien av forholdene har et vidt spenn fra fire saker hvor det er bekreftet tap på under 2000 kroner til to saker som omfatter mer enn en million kroner. Ansattes tyveri fra bruker varierer fra kr 1 800 - 50 000,-.

Oslo kommune har inngått forlik med tre personer som har vært mistenkt for å ha blandet private og kommunale økonomiske interesser. I en av sakene ble vedkommende frikjent i straffesaken, og det førte til at Oslo kommune betalte erstatning til vedkommende. I en annen av disse sakene fikk en leder tjenestepåtale for manglende ivaretagelse av sitt lederansvar idet han ikke satte en stopper for at andre i systemet kunne bruke arbeidsgivers virksomhet til egen vinning. Enkelte av sakene er ikke anmeldt fordi brudd på Oslo kommunes regler ikke nødvendigvis medfører at *“forholdene vil kunne lede til straffeforfølgelse”*.

Oslo kommune har, i samsvar med personalreglementet, som hovedregel gått til avskjedigelse av personene i ovennevnte saker. Unntak er en mistenkt som ikke var fast ansatt og en sak hvor det ikke lyktes å etablere faktum. Sammenstillingen viser også at de sakene som rapporteres til Kommunerevisjonen i hovedsak blir anmeldt til politiet. Unntak her er taxisakene samt to av sakene hvor det økonomiske tapet utgjorde mindre enn 2000 kroner.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens oversikt over endelige innberetninger i saker om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i 2012, samt sammenstilling av tilsvarende saker fra 2009-2011 til orientering.

Saken sendes finanskomiteen.

Med hilsen

Unn H. Aarvold
kst. kommunerevisor

Ingunn Mansås Kjærstad
revisjonsrådgiver

Kopi: Byråden for finans

Utskrift av protokollen sendes byråden for finans

